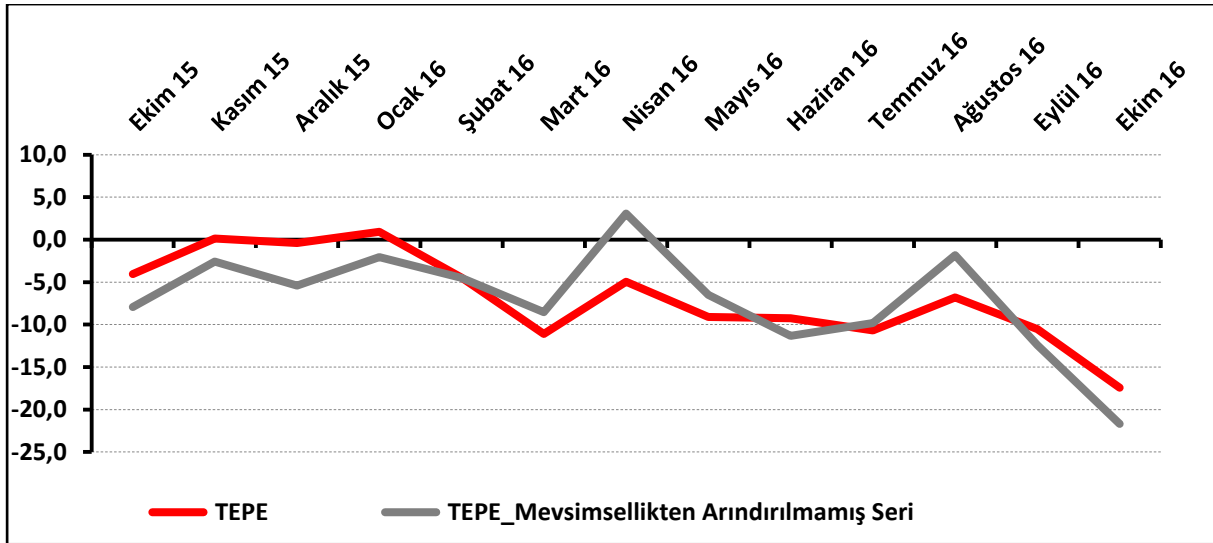

PERAKENDE GÜVENİ EKİM'DE SON 7 YILIN EN DÜŞÜK DEĞERİNİ ALDI

Perakende güveni Ekim ayında hem geçen yıla hem de geçen aya göre azaldı. Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu, önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri hem Ekim 2015'e hem de Eylül 2016'ya göre azaldı. Perakende güveninin sadece "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar" sektöründe arttığı görüldü. Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

Ekim ayında -17,4 puan değerini alan TEPE, bir önceki aya göre 6,9 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 13,4 puan azaldı. TEPE değerinin azalmasında; geçtiğimiz üç ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Ekim 2015 – Ekim 2016)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-5,7	-9,8	-3,4	-5,5	-9,1	-13,5	-7,1	-2,0	-11,0	-13,8	-15,7	-16,7
2015	-11,0	-1,1	-3,2	-6,9	-3,8	-3,4	-8,7	-11,7	-11,1	-4,0	0,1	-0,4
2016	0,9	-4,5	-11,1	-5,0	-9,1	-9,2	-10,7	-6,8	-10,5	-17,4		

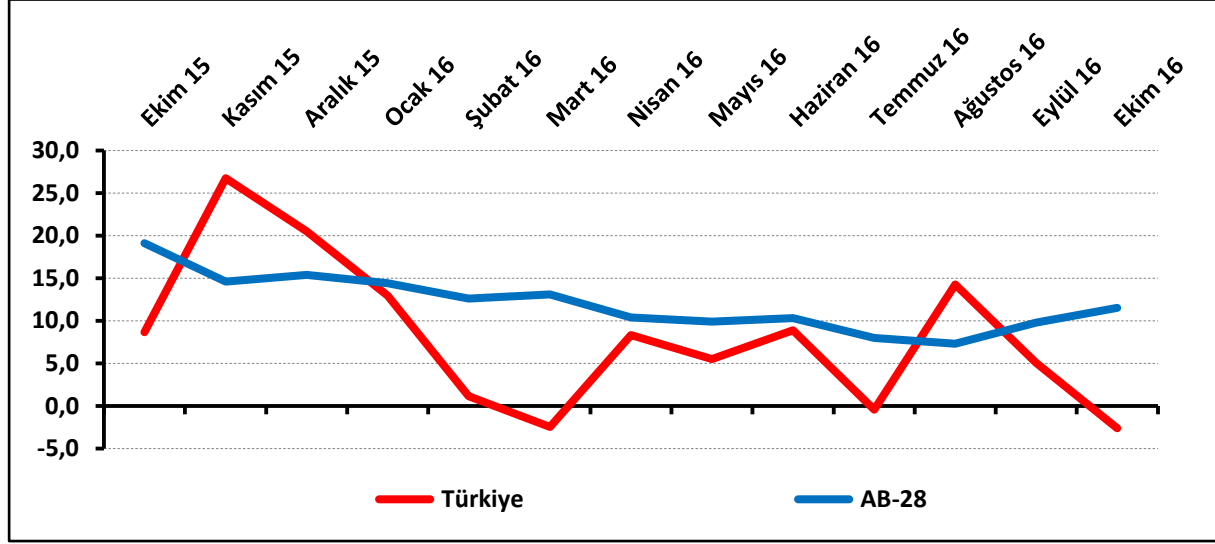
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ekim 2016'da -2,6 puan değerini aldı. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 7,7 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 11,3 puan azaldı.

Ekim 2016'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 25,1'i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 47,9'u işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 27 olarak belirlendi.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ekim 2015 – Ekim 2016)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

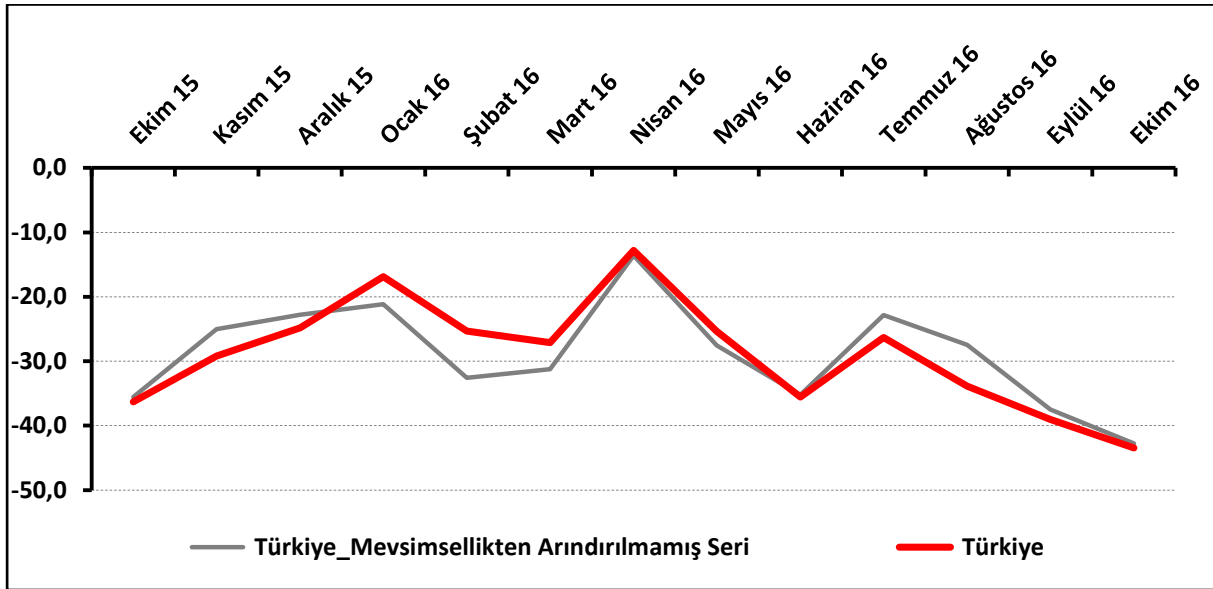
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	15,8	14,5	26,2	19,8	15,3	5,3	17,3	18,6	2,3	1,0	-7,3	-4,8
2015	11,5	21,3	8,5	1,7	11,1	7,9	5,1	-12,3	-3,2	8,7	26,8	20,5
2016	12,9	1,1	-2,5	8,3	5,5	8,9	-0,4	14,3	5,1	-2,6		

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Ekim 2016'da -43,5 puan değerini alarak son 24 ayın en düşük seviyesine indi. Endeks, Eylül 2016'ya göre 4,4 puan, Ekim 2015'e göre 7,2 puan azaldı.

Ekim 2016'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,1'i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 60,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 21 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ekim 2015 – Ekim 2016)

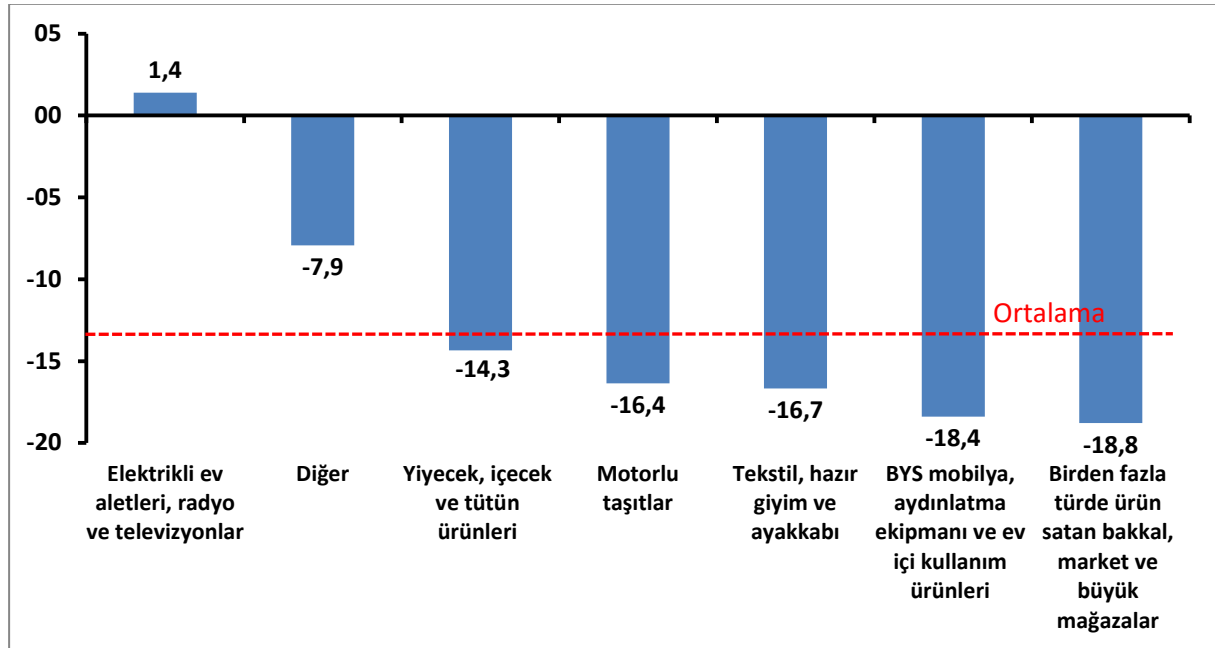
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-37,1	-41,8	-49,1	-41,3	-49,6	-66,5	-41,9	-30,9	-48,8	-31,6	-37,4	-39,2
2015	-32,3	-19,9	-17,9	-27,1	-21,5	-25,1	-33,9	-33,9	-32,0	-36,3	-29,2	-24,8
2016	-16,9	-25,3	-27,1	-12,8	-25,4	-35,5	-26,3	-33,9	-39,1	-43,5		

Perakende güveni yalnızca “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ekim 2016’da, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe sınırlı bir artış gerçekleşti. “Diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “motorlu taşıtlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri düşüş gösterdi. “Motorlu taşıtlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ortalamanın altında değer aldı. En fazla düşüş “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe gerçekleşti.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ekim 2016’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede geleceğe yönelik beklentiler kötüleşti

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ekim 2016'da, hem Ekim 2015'e göre hem de Eylül 2016'ya göre "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi", "işlerin geçen yıla göre durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri azaldı. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" Eylül 2016'ya göre artışı, Ekim 2015'e göre düşüş gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 10/2015	Endeks 09/2016	Endeks 10/2016	Bir önceki aya göre değişim 10/2016	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 10/2016
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-42,5	-43,1	-56,3	-13,2	-13,8
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	21,7	6,4	6,7	0,3	-15,0
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-7,0	-9,5	-14,0	-4,5	-7,0
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	8,7	5,1	-2,6	-7,7	-11,3
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	7,4	6,4	4,3	-2,1	-3,1
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	21,3	9,4	16,2	6,8	-5,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-36,3	-39,1	-43,5	-4,4	-7,2
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	7,4	7,8	7,2	-0,6	-0,2

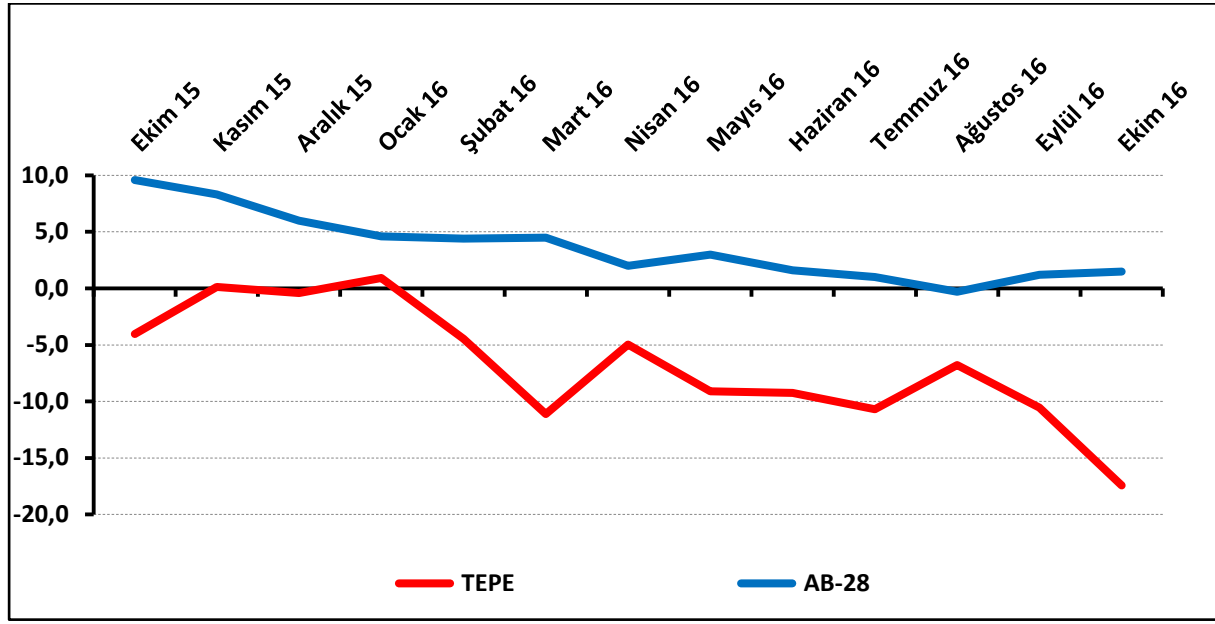
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla göre azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Ekim 2016'da 1,5 puan değerini aldı. AB-28'de perakende güveni bir önceki aya göre 0,3 puan artarken, geçen yılın aynı dönemine göre 8,1 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2015 – Ekim 2016)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	2,2	3,6	1,1	2,5	3,8	3,1	2,5	1,3	-1,6	-2,1	-2,4	-0,1
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5		

Perakende güveninde Türkiye, AB-28'den daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan, Ekim ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke oldu. Yunanistan'ı; Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Slovakya ve Bulgaristan takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, İngiltere ve İtalya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Belçika'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Ekim 2015'e göre değişim Euro Bölgesi'nde -6,1 puan, AB-28'de -8,1 puan oldu. Hem Ekim 2015'e hem de Eylül 2016'ya göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin AB-28 ve Euro Bölgesi ortalamasından daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ekim 2015 ve Eylül 2016'ya göre)

Ülkeler	Ekim 2015'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Eylül 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	26,0	-4,3
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	14,6	3,8
Slovakya	9,2	1,5
Bulgaristan	8,3	0,7
Finlandiya	6,5	2,1
Estonya	5,4	6,0
Avusturya	4,8	-2,7
Litvanya	4,7	-3,5
Portekiz	3,3	1,8
Letonya	2,2	-2,6
Çek Cumhuriyeti	0,3	2,4
Polonya	0	0,3
Slovenya	-1,1	-15,6
Hollanda	-3,0	1,9
İspanya	-3,3	0,7
Almanya	-3,7	1,0
Macaristan	-3,8	4,8
Belçika	-5,8	8,4
Hırvatistan	-5,9	-3,6
Euro Bölgesi-19	-6,1	0
İsveç	-7,9	3,7
AB-28	-8,1	0,3
Fransa	-11,6	-1,5
Danimarka	-11,8	-2,7
Romanya	-12,3	5,6
Türkiye	-13,4	-6,9
İtalya	-16,3	-1,9
İngiltere	-18,5	0,6
Malta	-22,4	-5,5

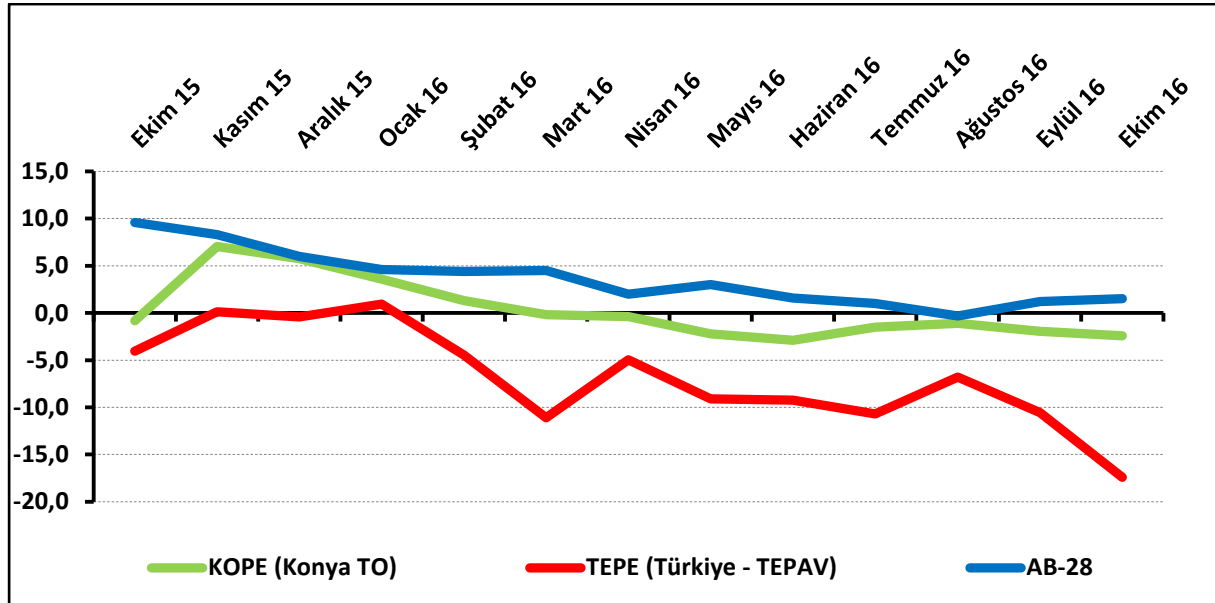
**Sıralama Ekim 2015 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Ekim ayında TEPE, -17,4 puan değerini alırken KOPE -2,4 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 1,6 puan, TEPE 13,4 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 0,4 puan azaldı. Konya perakendesi, eylül ayında AB-28'in gerisinde kalırken, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2015 – Ekim 2016)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-2,4	-5,4	-7,1	-6,3	-3,6	2,5	5,6	0,9	0,4	-1,5	-1,4	-2,0
2015	1,0	4,8	2,1	0,8	4,0	1,2	0,9	-1,9	-3,4	-0,8	7,0	5,8
2016	3,6	1,3	-0,2	-0,4	-2,2	-2,9	-1,5	-1,1	-2,0	-2,4		